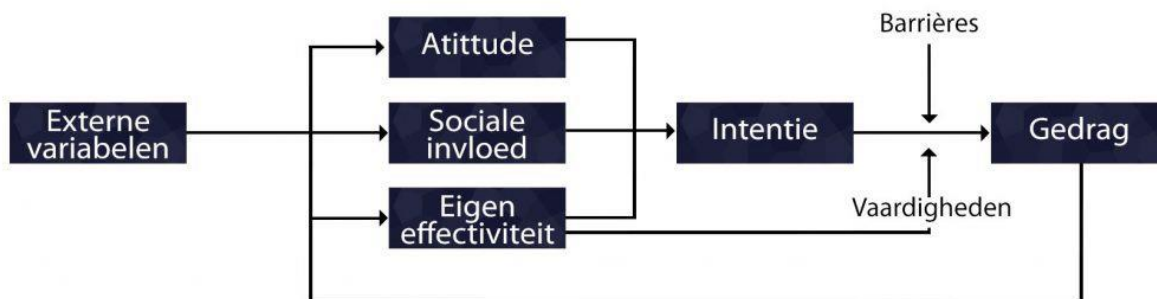

Achtergrond HAN Quickscan Duurzame Inzetbaarheid

Als inspiratie voor de HAN quickscan Duurzame inzetbaarheid is het ASE model gebruikt (zie Figuur 1). Het ASE-model (Attitude, Sociale invloed en Effectiviteit; De Vries, 1993) is gebaseerd op de *Theory of Planned Behavior* (Ajzen, 1991) en de *Social Learning Theory* (Bandura, 1991, 1994, 2001, 2006). Dit model gaat ervan uit dat **intenties** om relevant gedrag of acties te vertonen met betrekking tot het thema duurzame inzetbaarheid, tot het daadwerkelijk uitvoeren van dat **gedrag** zal leiden en wordt voorspeld door de attitudes, sociale invloed en mate van effectiviteit die er ervaren wordt (ook wel gedragsdeterminanten genoemd).

Op basis van dit model is het mogelijk om de intenties met betrekking tot duurzame inzetbaarheid te meten in zorginstellingen op verschillende niveaus (medewerker, team en organisatieniveau) en een beter beeld te vormen over de inzichten (kennisniveau), attitudes of houdingen, mogelijke sociale invloed en de mate van ervaren effectiviteit op medewerker-, team- en organisatieniveau in het kunnen vormgeven van interventies of acties gericht op duurzame inzetbaarheid.

Wanneer een zorginstelling een nieuw Projectplan Duurzame inzetbaarheid moet opstellen (zoals bij het project wendbaar aan het werk) is het van belang om eerst advies te krijgen over deze onderwerpen om vervolgens op maat de juiste vervolg acties in te kunnen gaan zetten.

Figuur 1: Het ASE model (Sassen, 2004)

Hoe positiever de instelling scoort op de gedragsdeterminanten, des te meer gerichte vervolg acties voor duurzame inzetbaarheid kan men verwachten. Het ASE model kent echter ook kritiek (zoals de context is grillig en er zijn veel factoren die invloed hebben op het gedrag) en daarom hebben wij in de HAN quickscan meer contextgerichte vragen opgenomen over mogelijke barrières die de organisatie, het team of de medewerker kunnen ervaren in het vormgeven van duurzame inzetbaarheid (meer procesgerichte vragen; Nielsen & Randall, 2012).

Meer specifiek worden in de quickscan vragen gesteld over:

- Het kennisniveau met betrekking tot het thema duurzame inzetbaarheid (welke kennis is beschikbaar en welke interventies worden al ingezet op medewerker, team of organisatieniveau);
- De houding en attitudes ten opzichte van verschillende domeinen binnen het thema duurzame inzetbaarheid (zoals de thema's: vitaliteit of gezondheidsbeleid, mobiliteit etc.);
- De effectiviteit van implementatie stakeholders (zoals bestuur, lijn management, teams, medewerkers zelf) in het kunnen doorvertalen van actie(s) of interventieplannen naar daadwerkelijk gedrag.

Na het invullen van de vragen krijgt de HR projectleider feedback terug over deze onderwerpen met betrekking tot het thema duurzame inzetbaarheid en volgt een advies op welk niveau de instelling nog nieuwe interventies zou kunnen gaan inzetten: op medewerker, team of organisatieniveau.

Referenties:

- Ajzen, I. (1991). The theory of planned behavior. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 50(2), 179-211. doi:10.1016/0749-5978(91)90020-t
- Bandura, A. (1991). Social Cognitive theory of self-regulation. *Organizational Behavior and human decision processes*, 50, 248-287.
- Bandura, A. (1994). Self-efficacy. In V.S. Ramachandran (Ed.), *Encyclopedia of human behavior* (Vol. 4, pp. 71-81). New York: Academic Press. (Reprinted in H. Friedman [Ed.], *Encyclopedia of mental health*. San Diego: Academic Press, 1998).
- Bandura, A. (2001). Social Cognitive Theory: An Agentic Perspective. *Annual Review of Psychology*, 52(1), 1-26. doi:10.1146/annurev.psych.52.1.1
- Bandura, A. (2006). Toward a Psychology of Human Agency. *Perspectives on Psychological Science*, 1(2), 164-180. doi:10.1111/j.1745-6916.2006.00011.x
- De Vries, H. (1993). Determinanten van Gedrag. In V. Damoiseaux, H. T. van der Molen, G. J. Kok (Eds). *Gezondheidsvoorlichting en gedragsverandering*. (109-132). Assen: Van Gorkum.
- Nielsen, K., & Randall, R. J. (2012). Opening the black box: Presenting a model for evaluating organizational level interventions. *European Journal of work and organizational psychology*. Page 1-17
- Sassen, B. (2004). *Gezondheidsvoorlichting en preventie. Leidraad voor verpleegkundigen*. Maarsen: Elsevier Gezondheidszorg